

ด่วนที่สุด

ที่ ยธ ๐๔๐๕/๔๓๗๖

กระทรวงยุติธรรม
๔๐๕ ถนนแจ้งวัฒนะ
แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่
กรุงเทพมหานคร ๑๐๒๑๐

๓๐ พฤษภาคม ๒๕๖๕

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติชีวิต พ.ศ. และร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี

อ้างถึง ๑. หนังสือสำนักเลขานุการคณะกรรมการรัฐมนตรี ที่ นร ๐๔๐๓/๔๓๗๔ ลงวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๖๓
๒. หนังสือสำนักเลขานุการคณะกรรมการรัฐมนตรี ที่ นร ๐๔๐๓/๔๓๗๕ ลงวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๕

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. หนังสือของนายกรัฐมนตรีเห็นชอบให้เสนอคณะกรรมการรัฐมนตรี
๒. ร่างพระราชบัญญัติชีวิต พ.ศ. และร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
๓. รายงานการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย
๔. สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติฯ ทั้ง ๒ ฉบับ
๕. ตารางเปรียบเทียบในกรณีแก้ไขเพิ่มเติมหรือปรับปรุงร่างพระราชบัญญัติที่มีอยู่แล้ว
๖. สรุปผลการทบทวนหลักการ เหตุผล และความจำเป็นในการมีร่างพระราชบัญญัติชีวิต พ.ศ.
และร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่..) พ.ศ. รวมทั้ง
สรุปผลการรับฟังความคิดเห็นและหารือกับกลุ่มผู้มีความหลากหลายทางเพศ และกลุ่มศาสนา
๗. หลักฐานการรับฟังความคิดเห็น
๘. หลักฐานการเปิดเผยผลการรับฟังความคิดเห็นและการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น
จากกฎหมาย
๙. แผนในการจัดทำกฎหมายลำดับรอง ครอบสาระสำคัญ และกรอบระยะเวลาของร่างพระราชบัญญัติฯ
๑๐. แผ่น CD บรรจุข้อมูลข้างต้น

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักเลขานุการคณะกรรมการรัฐมนตรี ได้แจ้งให้กระทรวงยุติธรรมทราบถึงมติ
คณะกรรมการรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๖๓ มอบหมายให้กระทรวงยุติธรรมพิจารณาทบทวนหลักการ เหตุผล
และความจำเป็นในการมีกฎหมายให้มีความชัดเจน โดยคำนึงถึงกฎหมายอื่นที่มีอยู่ในปัจจุบันและหลักศาสนา
รวมทั้งรับฟังความคิดเห็นให้ครอบคลุมประหากทุกกลุ่มในทุกมิติ และมติคณะกรรมการรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๙ มีนาคม ๒๕๖๕
มอบหมายให้กระทรวงยุติธรรมร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเร่งพิจารณาเร่างกฎหมายฯ ดังกล่าว แล้วเสนอ
คณะกรรมการรัฐมนตรี เพื่อเสนอสภាជุ้งแพนราษฎรโดยเร็วต่อไป ในการนี้ กระทรวงยุติธรรมขอเรียนว่า ได้ดำเนินการ
ตามมติคณะกรรมการรัฐมนตรีดังกล่าวเรียบร้อยแล้ว จึงขอเสนอเรื่อง ร่างพระราชบัญญัติชีวิต พ.ศ.
และร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่..) พ.ศ. พร้อมทั้งสรุปผล
การทบทวนฯ สรุปผลการรับฟังความคิดเห็น และการวิเคราะห์ผลกระทบของกฎหมาย (Regulatory Impact
Assessment: RIA) ตลอดจนเอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง มาเพื่อคณะกรรมการพิจารณา โดยเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอ
คณะกรรมการรัฐมนตรีตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะกรรมการรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔
(๒) เรื่องร่างพระราชบัญญัติ ร่างพระราชกำหนด และ (๓) เรื่องที่คณะกรรมการรัฐมนตรีมีมติให้เสนอคณะกรรมการรัฐมนตรี รวมทั้ง
สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติในด้าน (๔) การลดความเหลื่อมล้ำ และ (๖) การบริหารราชการแผ่นดิน การปรับปรุง

กฎระเบียบเพื่ออำนวยความสะดวกแก่ประชาชน ทั้งนี้ รองนายกรัฐมนตรี (นายวิษณุ เครืองาม) กำกับการบริหารราชการกระทรวงยุติธรรม ได้เห็นชอบให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะกรรมการรัฐมนตรีด้วยแล้ว โดยมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เรื่องเดิม

๑.๑ ความเป็นมาของเรื่องที่จะเสนอ

กระทรวงยุติธรรม โดยกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ได้ร่วมกับภาคส่วนต่าง ๆ ยกย่องพระราชบัญญัติคู่ชีวิต พ.ศ. และร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่...) พ.ศ. และเสนอเข้าสู่กระบวนการพิจารณากฎหมายตามลำดับ โดยผ่านความเห็นชอบของคณะกรรมการรัฐมนตรี คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะกรรมการกฤษฎีกา พิเศษ) คณะกรรมการกิจกรรมการกลั่นกรองร่างกฎหมายในกระบวนการนิติบัญญัติ (อนุวิปรัฐบาล) คณะกรรมการประสานงานสภาผู้แทนราษฎร (วิปรัฐบาล) และต่อมาคณะกรรมการรัฐมนตรีได้มีมติ เมื่อวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๖๓ มอบหมายให้กระทรวงยุติธรรมพิจารณาบทวนหลักการ เหตุผล และความจำเป็น ในการมีกฎหมายให้มีความชัดเจน โดยคำนึงถึงกฎหมายอื่นที่มีอยู่ในปัจจุบันและหลักศาสนา รวมทั้งรับฟัง ความคิดเห็นให้ครอบคลุมประชากรทุกกลุ่มในทุกมิติ และต่อมาคณะกรรมการรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๙ มีนาคม ๒๕๖๔ มอบหมายให้กระทรวงยุติธรรมร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเร่งพิจารณาร่างกฎหมายฯ ดังกล่าว แล้วเสนอเข้าสู่การพิจารณาของคณะกรรมการรัฐมนตรี เพื่อเสนอสภาผู้แทนราษฎรโดยเร็wt่อไป

๑.๒ มติคณะกรรมการรัฐมนตรีหรือคำสั่งที่เกี่ยวข้อง

ที่	เรื่อง	วันที่มีมติ	สาระสำคัญ
๑	แผนสิทธิมนุษยชน แห่งชาติ ฉบับที่ ๓	๑๒ พฤษภาคม ๒๕๕๗	คณะกรรมการรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบประกาศใช้แผนสิทธิมนุษยชน แห่งชาติ ฉบับที่ ๓ (พ.ศ.๒๕๕๗ – ๒๕๖๑) เมื่อวันที่ ๑๒ พฤษภาคม ๒๕๕๗ ซึ่งได้กำหนดแผนสิทธิมนุษยชน ของกลุ่มความหลากหลายทางเพศ/อัตลักษณ์ทางเพศ โดยระบุให้มีการส่งเสริมการออกกฎหมายเพื่อรับรองสิทธิ กับทุกคู่ชีวิตอย่างเท่าเทียม เพื่อรองรับความหลากหลายทางเพศในสังคมและเพื่อไม่ให้เป็นการตีตราชาติ
๒	การประกาศวาระ แห่งชาติต้านสิทธิ มนุษยชน	๒๑ พฤษภาคม ๒๕๖๐	คณะกรรมการรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบและประกาศใช้ “วาระแห่งชาติ : สิทธิมนุษยชนร่วมขับเคลื่อน Thailand 4.0 เพื่อ การพัฒนาที่ยั่งยืน” โดยการผลักดันร่างพระราชบัญญัติ คู่ชีวิต พ.ศ. ถูกกำหนดให้เป็นหนึ่งในกิจกรรมสำคัญ ภายใต้วาระแห่งชาติฯ ดังกล่าว
๓	ร่างพระราชบัญญัติ คู่ชีวิต พ.ศ.	๒๕ ธันวาคม ๒๕๖๑	คณะกรรมการรัฐมนตรีเห็นชอบหลักการและสาระสำคัญของ ร่างพระราชบัญญัติคู่ชีวิต พ.ศ. พร้อมทั้งส่งให้ คณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาต่อไป
๔	แผนสิทธิมนุษยชน แห่งชาติ ฉบับที่ ๔	๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๓	คณะกรรมการรัฐมนตรีเห็นชอบ และประกาศใช้ แผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๖๒-๒๕๖๕) ซึ่งได้กำหนดแผนสิทธิมนุษยชนของกลุ่ม ความหลากหลายทางเพศ/อัตลักษณ์ทางเพศ โดยมี ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการในการส่งเสริมการออกกฎหมายเพื่อรับรองสิทธิกับทุกคู่ชีวิตอย่างเท่าเทียม เพื่อรองรับความหลากหลายทางเพศในสังคมและ เพื่อไม่ให้เป็นการตีตราชาติ

ที่	เรื่อง	วันที่มีมติ	สาระสำคัญ
๕	ร่างพระราชบัญญัติคู่ชีวิต พ.ศ. และร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่..) พ.ศ.	๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓	คณะกรรมการรับฟังความเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในพระราชบัญญัติคู่ชีวิต พ.ศ. และร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่..) พ.ศ. ซึ่งผ่านการพิจารณาจากคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะกรรมการพิเศษ)
๖	ทบทวนหลักการร่างพระราชบัญญัติคู่ชีวิต พ.ศ. และร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่..) พ.ศ.	๑๕ ธันวาคม ๒๕๖๓	คณะกรรมการรับฟังความเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในพระราชบัญญัติคู่ชีวิต พ.ศ. และร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่..) พ.ศ. ให้มีความชัดเจนโดยคำนึงถึงกฎหมายอื่นที่มีอยู่ในปัจจุบันและหลักศาสนา รวมทั้งรับฟังความคิดเห็นให้ครอบคลุมประชากรทุกกลุ่มในทุกมิติ
๗	ร่างพระราชบัญญัติคู่ชีวิต พ.ศ. และร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	๒๙ มีนาคม ๒๕๖๔	คณะกรรมการรับฟังความเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในพระราชบัญญัติคู่ชีวิต พ.ศ. และร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกាទรัจพิจารณาแล้ว และอยู่ระหว่างการทบทวนตามข้อสังเกตของคณะกรรมการประสานงานสภาผู้แทนราษฎร แล้วเสนอคณะกรรมการรับฟังความเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในพระราชบัญญัติเพื่อเสนอสภานิติบัญญัติ ให้ได้รับการพิจารณาและมีผลใช้บังคับต่อไป

๑.๓ ผลการดำเนินงานที่ผ่านมา

๑.๓.๑ กระทรวงยุติธรรม โดยกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ได้หารือร่วมกับภาคส่วนต่างๆ ในการจัดทำร่างพระราชบัญญัติคู่ชีวิต พ.ศ. อย่างต่อเนื่องมาตั้งแต่ปี ๒๕๕๖ โดยร่างพระราชบัญญัติฯ ได้ผ่านการทบทวนร่วมกับหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง อาทิ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงมหาดไทย ฯลฯ รวมถึงกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียหลายครั้งเพื่อให้มีความสมบูรณ์ครอบคลุมสิทธิต่างๆ ที่คู่ชีวิตควรจะได้รับ และสามารถนำมาปรับใช้ในทางปฏิบัติได้จริง

๑.๓.๒ คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะกรรมการพิเศษ) ได้พิจารณาและปรับปรุงร่างพระราชบัญญัติฯ ร่วมกับหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ กระทรวงยุติธรรม กระทรวงการต่างประเทศ และสำนักงานศาลยุติธรรม โดยประชุมร่วมกัน ๑๒ ครั้ง เริ่มตั้งแต่วันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๖๒ ถึงวันที่ ๔ มกราคม ๒๕๖๓ ซึ่งกระทรวงยุติธรรม และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้มีหนังสือแจ้งยืนยันร่างพระราชบัญญัติคู่ชีวิต พ.ศ. และพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. เรียบร้อยแล้ว ในการนี้ คณะกรรมการรับฟังความเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในพระราชบัญญัติฯ ฉบับด้วยแล้ว เมื่อวันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓

๑.๓.๓ ร่างพระราชบัญญัติคู่ชีวิต พ.ศ. และพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการกลั่นกรองร่างกฎหมาย ในกระบวนการนิติบัญญัติ (อนุวิปรัฐบาล) เมื่อวันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๖๓ และคณะกรรมการประสานงานสภาผู้แทนราษฎร (วิปรัฐบาล) เมื่อวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๖๓ อย่างไรก็ตาม คณะกรรมการตัดสินใจไม่มีมติเมื่อวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๖๓ มอบหมายให้กระทรวงยุติธรรมพิจารณาบทวนหลักการ เหตุผล และความจำเป็นในการมีกฎหมายดังกล่าว โดยคำนึงถึงกฎหมายอื่นที่มีอยู่ในปัจจุบัน และหลักศาสนา พร้อมทั้งให้จัดรับฟังความคิดเห็นให้ครอบคลุมประชากรทุกกลุ่มในทุกมิติอีกด้วย

๑.๓.๔ กระทรวงยุติธรรม โดยกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ร่วมกับผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อธิเดช มโนลีหกุล และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สาอิต้า วิมลคุณารักษ์ อาจารย์ประจำสาขาวิชานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช และคณะ ดำเนินการตามมติคณะกรรมการตัดสินใจเมื่อวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๖๓ โดยได้บทวนหลักการ เหตุผล และความจำเป็นในการมีร่างพระราชบัญญัติคู่ชีวิต พ.ศ. และร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่..) พ.ศ. รวมทั้งจัดประชุมเพื่อรับฟังความคิดเห็นและหารือ กับกลุ่มผู้มีความหลากหลายทางเพศ และกลุ่มศาสนาเรียบร้อยแล้ว

๑.๓.๕ กระทรวงยุติธรรม โดยกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ได้จัดการประชุม เพื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัติคู่ชีวิต พ.ศ. และร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่..) พ.ศ. เมื่อวันที่ ๓ พฤษภาคม ๒๕๖๕ เพื่อให้เป็นไปตามมติคณะกรรมการตัดสินใจเมื่อวันที่ ๒๙ มีนาคม ๒๕๖๕ เรียบร้อยแล้ว

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะกรรมการตัดสินใจ

มติคณะกรรมการตัดสินใจเมื่อวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๖๓ มอบหมายให้กระทรวงยุติธรรมพิจารณาบทวนหลักการ เหตุผล และความจำเป็นในการมีร่างพระราชบัญญัติคู่ชีวิต พ.ศ. และร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่..) พ.ศ. ให้มีความชัดเจน โดยคำนึงถึงกฎหมายอื่นที่มีอยู่ในปัจจุบันและหลักศาสนา รวมทั้งรับฟังความคิดเห็นให้ครอบคลุมประชากรทุกกลุ่มในทุกมิติ และมติคณะกรรมการตัดสินใจเมื่อวันที่ ๒๙ มีนาคม ๒๕๖๕ มอบหมายให้กระทรวงยุติธรรมร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเร่งพิจารณา ร่างพระราชบัญญัติคู่ชีวิต พ.ศ. และร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่..) พ.ศ. ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณาแล้ว และอยู่ระหว่างการบทวนตามข้อสังเกตของคณะกรรมการประสานงานสภาผู้แทนราษฎร เพื่อเสนอสภากันและรับฟังความคิดเห็น ให้ครอบคลุมประชากรทุกกลุ่มในทุกมิติอีกด้วย

ในการนี้ กระทรวงยุติธรรม โดยกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ร่วมกับผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อธิเดช มโนลีหกุล และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สาอิต้า วิมลคุณารักษ์ อาจารย์ประจำสาขาวิชานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช และคณะ ดำเนินการตามมติคณะกรรมการตัดสินใจดังกล่าวเรียบร้อยแล้ว โดยเห็นว่า ร่างพระราชบัญญัติฯ ทั้ง ๒ ฉบับ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณาแล้ว มีความสอดคล้องและเหมาะสมแล้ว กระทรวงยุติธรรมจึงขอนำเรื่องร่างพระราชบัญญัติคู่ชีวิต พ.ศ. และร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่..) พ.ศ. พร้อมทั้งนำส่งสรุปผล การบทวนฯ สรุปผลการรับฟังความคิดเห็น และการวิเคราะห์ผลกระทบของกฎหมาย (Regulatory Impact Assessment: RIA) ตลอดจนเอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง มายังคณะกรรมการตัดสินใจเพื่อโปรดพิจารณา ซึ่งเป็นไปตามพระราชบัญญัติ ว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะกรรมการตัดสินใจเพื่อโปรดพิจารณา ซึ่งเป็นไปตามพระราชบัญญัติ ว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะกรรมการตัดสินใจเพื่อโปรดพิจารณา ๔ (๒) เรื่องร่างพระราชบัญญัติ ร่างพระราชกำหนด และ (๓) เรื่องที่คณะกรรมการตัดสินใจให้เสนอคณะกรรมการตัดสินใจ ทั้งนี้ เป็นไปตามมติคณะกรรมการตัดสินใจ เมื่อวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๖๓ และวันที่ ๒๙ มีนาคม ๒๕๖๕ ที่กำหนดให้ต้องเสนอเรื่องนี้

๓. สาระสำคัญ ข้อเท็จจริง และข้อกฎหมาย

๓.๑ ร่างพระราชบัญญัติคุ้มครอง พ.ศ. มีสาระสำคัญ ประกอบด้วย ๕ หมวด ๒๖ มาตรา ดังนี้

๓.๑.๑ อาชัมภบท (มาตรา ๑ - ๕) : กำหนดเงื่อนเวลาในการบังคับใช้กฎหมาย คำนิยามสำคัญต่างๆ โดยเฉพาะ คำว่า “คุ้มครอง” รวมทั้งกำหนดรัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัติฉบับนี้

๓.๑.๒ หมวด ๑ การจดทะเบียนคุ้มครอง (มาตรา ๖ - ๑๔) : กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ ในการจดทะเบียนคุ้มครอง

๓.๑.๓ หมวด ๒ การเป็นคุ้มครอง (มาตรา ๑๕ - ๓๘) : แบ่งเป็น ๕ ส่วน ได้แก่

(๑) ส่วนที่ ๑ บทท้าไป (มาตรา ๑๕ - ๒๑) : กำหนดให้นำบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยครอบครัวมาใช้บังคับกับคุ้มครองหากไม่มีบัญญัติไว้เป็นการเฉพาะในหมวดนี้ รวมถึงเรื่องอื่นๆ เช่น ภูมิลำเนาของคุ้มครอง อำนาจในการจัดการแทนผู้เสียหายและอำนาจดำเนินคดีต่างผู้ด้วยของคุ้มครอง

(๒) ส่วนที่ ๒ ความสัมพันธ์ระหว่างคุ้มครอง (มาตรา ๒๒ - ๒๓) : กำหนดหน้าที่ ของคุ้มครองต่อกัน และกรณีที่คุ้มครองไม่สามารถอยู่ร่วมกันเป็นครอบครัวโดยปกติสุขได้

(๓) ส่วนที่ ๓ ทรัพย์สินระหว่างคุ้มครอง (มาตรา ๒๔ - ๒๗) : กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการในการทำสัญญาเรื่องทรัพย์สินเป็นพิเศษก่อนการจดทะเบียนคุ้มครอง ที่สินส่วนตัว ทรัพย์สินร่วมกัน ของคุ้มครอง รวมทั้งการจัดการทรัพย์สินร่วมกันของคุ้มครอง

(๔) ส่วนที่ ๔ ความเป็นโน้มนาจะของการจดทะเบียนคุ้มครอง (มาตรา ๒๘ - ๓๑) : กำหนด หลักเกณฑ์ที่ทำให้การจดทะเบียนคุ้มครองเป็นโน้มนาจะ และผลสืบเนื่องจากการที่การจดทะเบียนคุ้มครองนั้นเป็นโน้มนาจะ

(๕) ส่วนที่ ๕ การสิ้นสุดการเป็นคุ้มครอง (มาตรา ๓๒ - ๓๘) : กำหนดเหตุที่ทำให้ การเป็นคุ้มครองสิ้นสุดลง หลักเกณฑ์การสมควรใจเลิกกันจากการเป็นคุ้มครอง การขอให้ศาลพิพากษาเพิกถอน การจดทะเบียนคุ้มครอง และเหตุแห่งการพ้องเลิกการเป็นคุ้มครอง ตลอดจนผลสืบเนื่องการสิ้นสุดการเป็นคุ้มครอง

๓.๑.๔ หมวด ๓ บุตรบุญธรรม (มาตรา ๓๙ - ๔๕) : กำหนดเงื่อนไขการรับบุตรบุญธรรม ของคุ้มครอง และให้นำบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยบุตรบุญธรรมมาใช้บังคับแก่คุ้มครองโดยอนุโลม

๓.๑.๕ หมวด ๔ มรดก (มาตรา ๔๕ - ๔๖) : กำหนดสิทธิและหน้าที่ในการรับมรดก ของคุ้มครองและให้นำบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ในส่วนที่เกี่ยวกับคุ้มครองมาใช้บังคับกับคุ้มครองโดยอนุโลม

๓.๒ ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ประกอบด้วย ๕ มาตรา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๕ (การจดทะเบียนสมรสซ้อน) ๑๕๖ (๑) (เหตุฟ้องหย่า) และ ๑๕๗ (การสิ้นสุดสิทธิในการรับค่าเสี้ยงชีพ) เพื่อให้รองรับกรณีคุ้มครองด้วย

๔. รายงานการศึกษาวิเคราะห์หรือศึกษาตามกฎหมาย มติคณะรัฐมนตรี หรือคำสั่งฯ

๔.๑ การจัดทำร่างพระราชบัญญัติคุ้มครอง พ.ศ. และร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติม ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ได้มีการศึกษาวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้นจากกฎหมาย ตามที่กำหนดในพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ แล้ว โดยผลการศึกษาสรุปได้ว่า

๔.๑.๑ ร่างพระราชบัญญัติฯ ทั้ง ๒ ฉบับ มีความจำเป็นที่ต้องถูกตราขึ้นเป็นกฎหมาย เนื่องจากปัจจุบันประเทศไทยยังไม่มีกฎหมายฉบับใดให้การรับรองสิทธิในการก่อตั้งครอบครัวของคุ้มครอง เพศเดียว กันดังเช่นคุ้มครองต่างเพศ อีกทั้งการขาดเครื่องมือทางกฎหมายในการจัดการกับความสัมพันธ์ทางครอบครัว ยังก่อให้เกิดปัญหาต่อครอบครัวหลากหลายทางเพศหลายประการ เช่น การที่คุ้มครองผู้ชายได้ฝ่ายหนึ่งอาจถูกหอดทิ้ง เมื่อไม่สามารถช่วยเหลือตนเองในการดำรงชีพได้ การที่คุ้มครองไม่สามารถจัดการทรัพย์สินที่ทำมาหากได้ร่วมกัน สิทธิประโยชน์ในการทำประกันชีวิต หรือทำนิติกรรมและสัญญาร่วมกับคุ้มครอง สิทธิในการเป็นทายาทโดยธรรม

สิทธิในการดำเนินคดีร่วมกันหรือแทนคู่ชีวิต สิทธิในการตัดสินใจเกี่ยวกับการรักษาพยาบาล นอกจากนี้ยังส่งผลให้บุตรที่ได้รับการเลี้ยงดูโดยคู่ชีวิตที่มีความหลากหลายทางเพศในทางข้อเท็จจริงไม่ได้รับการคุ้มครองในระดับเทียบเท่ากับผู้เยาว์ที่ได้รับการเลี้ยงดูโดยคู่สมรสต่างเพศที่มีอำนาจปกครองเหนือผู้เยาว์ร่วมกัน

๔.๑.๒ ร่างพระราชบัญญัติฯ ทั้ง ๒ ฉบับ ไม่ก่อให้เกิดภาระแก่ประชาชน เนื่องจากเป็นหลักประกันในการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชนที่เพิ่มมากขึ้น สำหรับข้อห่วงกังวลว่า ร่างพระราชบัญญัติฯ ทั้ง ๒ ฉบับอาจก่อให้เกิดเสียงคัดค้านจากฝ่ายที่ไม่สนับสนุนความเท่าเทียมระหว่างเพศนั้น ขอเรียนว่า การเปลี่ยนแปลงทางสังคมไม่ว่าในทางใด ย่อมมีคนเห็นต่างอยู่ไม่น้อยกันน้อย ร่างพระราชบัญญัติฯ ทั้ง ๒ ฉบับ จึงเป็นเครื่องมือที่จะช่วยสร้างกระบวนการเรียนรู้ทางสังคมให้ทุกภาคส่วนได้รู้จักเข้าใจ ควรพิจารณาความแตกต่าง และเรียนรู้ที่จะอยู่ร่วมกันในสังคมโดยเคารพในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของกันและกัน

๔.๑.๓ การปฏิบัติตามร่างพระราชบัญญัติฯ ทั้ง ๒ ฉบับ มีกระทรวงมหาดไทย เป็นหน่วยงานรับผิดชอบหลัก จึงใช้งบประมาณและอัตรากำลังบุคลากรของกระทรวงมหาดไทยดำเนินการ นอกจากนี้จะเป็นหน่วยงานที่ดำเนินงานตามหน้าที่อยู่แล้ว ได้แก่ กระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และกระทรวงยุติธรรม กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ จึงไม่มีการจัดตั้งหน่วยงานใหม่ขึ้น

๔.๑.๔ การตรา.r่างพระราชบัญญัติฯ ทั้ง ๒ ฉบับ จะส่งผลให้ประชาชนมีหลักประกัน การคุ้มครองสิทธิที่มีมาตรฐานตามหลักสากล ส่งเสริมภาพลักษณ์และบทบาทประเทศไทยในการเป็นผู้นำด้านสิทธิมนุษยชนในภูมิภาค ตลอดจนเน้นย้ำความตั้งใจจริงของรัฐบาลในการให้ความสำคัญกับการเคารพหลักการสิทธิมนุษยชน

๔.๒ กระทรวงยุติธรรม โดยกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ได้ดำเนินการทบทวนหลักการ เหตุผล และความจำเป็นในการร่างพระราชบัญญัติคู่ชีวิต พ.ศ. และร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่...) พ.ศ. รวมทั้งสรุปผลการรับฟังความคิดเห็นและหารือกับกลุ่มผู้มีความหลากหลายทางเพศ และกลุ่มศาสนา ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๖๓ เรียบร้อยแล้ว โดยผลการศึกษาสรุปได้ว่า

๔.๒.๑ หลักการ เหตุผล และความจำเป็นในการมีกฎหมาย

การจัดทำกฎหมายรับรองสิทธิในการก่อตั้งครอบครัวให้กับบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ มีความสอดคล้องกับพันธกรณีและมาตรฐานสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศที่ประเทศไทยเข้าเป็นภาคี และร่วมรับรองไว้ ได้แก่ ปฏิญญาสาขาว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (Universal Declaration of Human rights : UDHR) กติการะระหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง (International Covenant on Civil and Political Rights : ICCPR) และหลักการยกย่องการตัวตัวยกรับใช้กฎหมายสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศในประเทศไทยทางเพศและอัตลักษณ์ทางเพศ ค.ศ. ๒๐๐๖ (The Yogyakarta Principles on the Application of International Human Rights Law in relation to Sexual Orientation and Gender Identity 2006) นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันที่มีคู่รักเพศเดียวกันจำนวนมากใช้ชีวิตอยู่ด้วยกันฉันท์ครอบครัว อย่างไรก็ตาม การขาดเครื่องมือทางกฎหมายในการจัดการกับความสัมพันธ์ทางครอบครัวของคู่รักเพศเดียวกัน ก่อให้เกิดปัญหาที่กระทบมิติสิทธิมนุษยชนหลายประการ เช่น สิทธิและหน้าที่ในการอุปการะเลี้ยงดูซึ่งกันและกัน สิทธิในการดำเนินคดีร่วมกันหรือแทนกัน และสิทธิในการตัดสินใจเกี่ยวกับการรักษาพยาบาล นอกจากนี้ ยังส่งผลให้บุตรที่ได้รับการเลี้ยงดูโดยคู่ชีวิต ที่มีความหลากหลายทางเพศไม่ได้รับการคุ้มครองในระดับเทียบเท่ากับผู้เยาว์ที่ได้รับการเลี้ยงดูโดยคู่สมรสต่างเพศ ที่มีอำนาจปกครองเหนือผู้เยาว์ร่วมกัน ทั้งนี้ ปัจจุบันได้มีกรณีปัญหาดังกล่าวเกิดขึ้นจริงกับคู่ชีวิตในหลายกรณี ดังนั้น การออกกฎหมายเพื่อรับรองสิทธิในการก่อตั้งครอบครัวของบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ

จึงเป็นเรื่องสำคัญ และจำเป็น ในขณะเดียวกัน การไม่มีกฎหมายฉบับใดให้การรับรองสิทธิในการก่อตั้ง ครอบครัวของคู่รักเพศเดียวกันจึงเสมือนเป็นการเลือกปฏิบัติและตีตราซึ่ว่าแม้จะไม่ได้ปฏิเสธถึงความมีอยู่ ของครอบครัวรูปแบบดังกล่าว แต่ก็ไม่ได้ดำเนินความพยายามอย่างเต็มที่เพื่อขัดการเลือกปฏิบัติและอำนวย ความเป็นธรรมให้เกิดขึ้นในสังคมอย่างแท้จริง ซึ่งขัดกับหลักการสิทธิมนุษยชน และข้อเท็จจริงที่ปรากฏ ในสังคมปัจจุบัน

๔.๒.๒ สรุปการรับฟังความเห็นของกลุ่มผู้มีความหลากหลายทางเพศ

การประชุมหารือร่วมกับผู้แทนของกลุ่มผู้มีความหลากหลายทางเพศ และองค์กร ที่ทำงานด้านความหลากหลายทางเพศ จัดขึ้นเมื่อวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๖๕ โดยที่ประชุมได้มีการอภิปราย ร่วมกันในหลายประเด็น อาทิ อายุขันต์ในการจดทะเบียนก่อตั้งครอบครัว สิทธิและสวัสดิการ การได้มาซึ่งสัญชาติ การหมั้น คุณสมบัติและหลักเกณฑ์ของการจดทะเบียนก่อตั้งครอบครัว เป็นต้น สำหรับแนวทางในการผลักดัน กฎหมายรับรองสิทธิในการก่อตั้งครอบครัวในประเทศไทยนั้น ในภาพรวมที่ประชุมต้องการกฎหมายที่รับรอง สิทธิในการก่อตั้งครอบครัวที่เทียบเท่ากับคู่สมรส โดยมีความเห็นต่อการดำเนินการออกเป็น ๓ แนวทาง ได้แก่ (๑) สนับสนุนการขับเคลื่อนร่างพระราชบัญญัติคู่ชีวิต พ.ศ. ควบคู่กับการแก้ไขประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (๒) สนับสนุนการสมรสเท่าเทียม (๓) สนับสนุนให้ร่างพระราชบัญญัติคู่ชีวิต พ.ศ. เป็นระบบความสัมพันธ์ ทางครอบครัวรูปแบบใหม่ของทุกเพศ

๔.๒.๓ สรุปการรับฟังความเห็นของกลุ่มศาสนา

การประชุมหารือร่วมกับกลุ่มศาสนา จัดขึ้นเมื่อวันที่ ๑๖ มีนาคม ๒๕๖๕ โดยแบ่งออกเป็น ๓ กลุ่ม สรุปได้ดังนี้

(๑) ศาสนาพุทธ : ที่ประชุมมีความเห็นร่วมกันว่าหลักคำสอนของศาสนาพุทธ ไม่มีบทบัญญัติใดที่ห้ามเรื่องการมีความรักของบุคคลเพศเดียวกัน เนื่องจากศาสนาพุทธไม่ได้มองความรักกว่า เป็นความรักระหว่างเพศใด ขอเพียงแต่ไม่ประพฤติผิดในการเท่านั้น ดังนั้น การมีกฎหมายรับรองสิทธิ ในการก่อตั้งครอบครัวให้กับบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศจึงไม่ขัดต่อหลักคำสอนของศาสนาพุทธ สำหรับการประกอบพิธีกรรมทางศาสนาให้คู่รักเพศเดียวกันของพระสงฆ์นั้น เป็นเรื่องของการทำบุญ จึงสามารถทำได้ตามบริบทของสังคม นอกจากนี้ ยังเห็นว่าการมีกฎหมายที่กำหนดครอบความสัมพันธ์ ระหว่างคู่รักที่มีความหลากหลายทางเพศให้ชัดเจนเป็นเรื่องที่ดี เพราะจะช่วยให้ความสัมพันธ์ของคู่รัก มีความมั่นคงมากยิ่งขึ้น และช่วยป้องกันไม่ให้คนประพฤติผิดในการอันเป็นการกระทำที่ขัดต่อหลักคำสอน ของศาสนาพุทธด้วย

(๒) ศาสนาคริสต์ : ที่ประชุมมีความเห็นร่วมกันว่าศาสนาคริสต์มีความเคารพ และไม่ได้รังเกียจบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ อีกทั้งเรื่องของความรักถือเป็นพื้นฐานและเป็นหลักคำสอน ที่สำคัญของศาสนาคริสต์ แต่ความรักในเชิงครอบครัวตามหลักคำสอนและพระวจนะของพระเจ้า เป็นเรื่องระหว่างหญิงชายเท่านั้น เนื่องจากพระเจ้าทรงสร้างมนุษย์ให้มีสองเพศเพื่อให้ดำรงไว้ซึ่งผู้พันธุ์มนุษย์ ดังนั้น การก่อตั้งครอบครัวของกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศจึงเป็นเรื่องที่ไม่เหมาะสมและขัดต่อหลักคำสอน ทางศาสนาคริสต์ อย่างไรก็ได้ ผู้แทนองค์กรคริสต์ศาสนาตระหนักรว่าบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ มีสิทธิในความเป็นมนุษย์เช่นเดียวกับบุคคลอื่น และทราบดีว่า ประเทศไทยเป็นสังคมพหุวัฒนธรรม ดังนั้น หากประเทศไทยจะมีการผลักดันกฎหมายลักษณะดังกล่าวเพื่อรับรองสิทธิในการก่อตั้งครอบครัว ของกลุ่มบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ แม้ว่าองค์กรคริสต์ศาสนาจะไม่เห็นด้วย แต่ก็ไม่ขัดข้อง ต่อกฎหมายดังกล่าว ทั้งนี้ หากเป็นไปได้ ขอให้หลีกเลี่ยงการใช้คำว่า “การสมรส” ซึ่งเป็นพิธีกรรมที่ศักดิ์สิทธิ์ ในมุมมองของศาสนาคริสต์ซึ่งควรสงวนไว้สำหรับคู่รักต่างเพศเท่านั้น และให้ใช้คำอื่นในการรับรอง ความสัมพันธ์ระหว่างคู่รักเพศเดียวกันแทน เช่น “คู่ชีวิต” เป็นต้น นอกจากนี้ ยังเรียกร้องให้คุ้มครอง และสงวนสิทธิในการประกอบพิธีกรรมทางศาสนาให้กับผู้นำทางศาสนาด้วย

(๓) ศาสนาอิสลาม : ที่ประชุมมีความเห็นร่วมกันว่า สิทธิ เสรีภาพ และความรักเป็นหลักการสำคัญที่ศาสนาอิสลามให้ความสำคัญ อย่างไรก็ได้ ความรักที่จะนำไปสู่การก่อตั้งครอบครัว ตามหลักการของศาสนาอิสลามจะต้องมีวัตถุประสงค์เพื่อดำรงรักษาผู้พิพากษาไว้ ศาสนาอิสลามจึงกำหนดให้มีการแต่งงานระหว่างชายหญิงเท่านั้น ในกรณี การก่อตั้งครอบครัวของกลุ่มบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ จึงขัดต่อหลักการของศาสนาอิสลาม อย่างไรก็ได้ เนื่องจากประเทศไทยเป็นสังคมพหุวัฒนธรรมที่เคารพในความหลากหลาย หากประเทศไทยผลักดันร่างกฎหมายเพื่อรองรับสิทธิในการก่อตั้งครอบครัวของบุคคล ที่มีความหลากหลายทางเพศ ศาสนาอิสลามก็ไม่ขัดข้อง แต่ไม่สามารถปฏิบัติตามหรือประกอบพิธีการสมรส ทางศาสนาให้ได้ เนื่องจากขัดต่อหลักคำสอนทางศาสนา คนที่ไปจดทะเบียนคู่ชีวิตต้องรับผิดชอบในผลของการกระทำ ของตัวเองในฐานะที่นับถือศาสนาอิสลาม ชุมชนอิสลามไม่มีสิทธิที่จะเข้าไปกำหนดการใช้ชีวิตของใคร มีเพียงสิทธิในการเข้าไปให้คำแนะนำตามอำนาจที่พระผู้เป็นเจ้าได้มอบในเรื่องการดำเนินชีวิตในสังคมเท่านั้น ทั้งนี้ เสนอให้ภาครัฐพิจารณาคุ้มครองผู้นำทางศาสนาในการที่จะปฏิเสธการประกอบพิธีการทางศาสนาให้กับคู่รัก เพศเดียวกัน หรือกำหนดไม่ให้กฎหมายดังกล่าวมีผลบังคับใช้แก่ชาวมุสลิม หรือพื้นที่ ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้

๕. ค่าใช้จ่ายและแหล่งที่มา

ค่าใช้จ่ายเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานตามร่างพระราชบัญญัติคู่ชีวิต พ.ศ. และร่างพระราชบัญญัติ แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. จากงบประมาณแผ่นดิน หมวดงบดำเนินงาน งบประมาณประจำปีของกระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงมหาดไทย และกระทรวงยุติธรรม ตามที่ได้รับจัดสรรจากสำนักงบประมาณ

๖. ผลกระทบ

๖.๑ การเมืองภายในประเทศ : เป็นการยืนยันนโยบายของรัฐบาลในการปรับปรุงกฎหมาย ที่ล้าสมัยและไม่เป็นธรรม ซึ่งจะเป็นหลักประกันว่าบุคคลทุกคนจะได้รับสิทธิในการก่อตั้งครอบครัว รวมทั้ง เป็นการยืนยันนโยบายรัฐบาลในการเคารพและส่งเสริมสิทธิมนุษยชน

๖.๒ การเมืองระหว่างประเทศ : เป็นการส่งเสริมภาพลักษณ์ที่ดีให้กับประเทศไทยในสังคมโลก โดยแสดงให้เห็นว่าประเทศไทยมีเจตนาร่วมกันและความตั้งใจจริงที่จะเคารพสิทธิมนุษยชนเทียบเท่ากับระดับสากล อันจะช่วยทำให้ประเทศไทยได้รับการยอมรับและความเชื่อถือจากประเทศระหว่างประเทศ

๖.๓ สังคม : ยืนยันนโยบายของรัฐบาลในการปรับปรุงกฎหมายที่ล้าสมัยและไม่เป็นธรรม เพื่อประกันสิทธิในการก่อตั้งครอบครัวโดยไม่มีการเลือกปฏิบัติ ซึ่งจะเป็นการส่งเสริมให้สังคมไทยเคารพศักดิ์ศรี ความเป็นมนุษย์ รวมทั้งยอมรับความแตกต่างและหลากหลายของปัจเจกบุคคลและความเป็นครอบครัว อันจะทำให้ คนในสังคมมีความเคารพซึ่งกันและกันและเกิดความสมานฉันท์

๖.๔ เศรษฐกิจ : เพิ่มแรงจูงใจให้นักธุรกิจเข้ามาลงทุนในประเทศไทยเพิ่มขึ้น เพราะมีความมั่นใจ ในเรื่องการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนของไทย อีกทั้งเป็นการกระตุ้นการท่องเที่ยวโดยเพิ่มปริมาณนักท่องเที่ยว นอกจากราชอาณาจักร ยังมุ่งเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับสถาบันครอบครัวของกลุ่มบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ อันจะเป็นการเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจ และนำไปสู่ความมั่นคงทางเศรษฐกิจทั้งระดับชุมชน และประเทศชาติ

๗. ความเห็นของคณะกรรมการหรือหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง

การดำเนินการจัดทำร่างพระราชบัญญัติคู่ชีวิต พ.ศ. และร่างพระราชบัญญัติแก้ไข เพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ได้ผ่านการหารือและพิจารณาร่วมกับภาคส่วนต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาชน นักวิชาการ และกลุ่มผู้มีส่วนได้เสีย อีกทั้งยังได้มีการจัดการประชุม เพื่อรับฟังความคิดเห็นจากภาคส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะการที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อาทิ กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ กระทรวงยุติธรรม กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

กระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงมหาดไทย และสำนักงานศาลยุติธรรม ได้เข้าร่วมพิจารณาและปรับปรุงร่างพระราชบัญญัติฯ ทั้ง ๒ ฉบับ ร่วมกับคณะกรรมการกฎหมายคุ้มครองสิทธิฯ (คณะกรรมการกฎหมายคุ้มครองสิทธิฯ) และทุกหน่วยงานได้มีหนังสือยืนยันความเห็นสนับสนุนร่างพระราชบัญญัติฯ ทั้ง ๒ ฉบับเรียบร้อยแล้ว

กระทรวงยุติธรรม โดยกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ได้จัดการประชุมเพื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองสิทธิฯ พ.ศ. และร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ...) พ.ศ. เมื่อวันที่ ๓ พฤษภาคม ๒๕๖๕ เพื่อให้เป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๙ มีนาคม ๒๕๖๕ โดยมีผู้แทนจากส่วนราชการต่าง ๆ เข้าร่วม อาทิ กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กรมการกองสุล กรมสนธิสัญญาและกฎหมาย และกรมองค์การระหว่างประเทศ กระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงคลัง สำนักงานศาลยุติธรรม และสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เป็นต้น โดยที่ประชุมมีมติเห็นชอบต่อร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองสิทธิฯ พ.ศ. และร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ...) พ.ศ. โดยเห็นว่าร่างกฎหมายดังกล่าว มีความสอดคล้องเหมาะสมกับบริบทของประเทศไทย อย่างไรก็ตาม ที่ประชุมเห็นควรให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมกันสร้างการรับรู้ให้ประชาชนมีความเข้าใจที่ถูกต้องต่อการก่อตั้งครอบครัวของกลุ่มผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศเพื่อรองรับการบังคับใช้กฎหมายดังกล่าวต่อไป

๔. ข้อเสนอของส่วนราชการ

กระทรวงยุติธรรม ดำเนินการพิจารณาทบทวน ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๖๓ และวันที่ ๒๙ มีนาคม ๒๕๖๕ เรียบร้อยแล้ว โดยเห็นว่า ร่างพระราชบัญญัติฯ ทั้ง ๒ ฉบับ ซึ่งผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการกฎหมายคุ้มครองสิทธิฯ (คณะกรรมการกฎหมายคุ้มครองสิทธิฯ) และได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการรัฐมนตรีเห็นชอบเรียบร้อยแล้วเมื่อวันที่ ๘ กรกฎาคม ๒๕๖๓ นั้น มีความสอดคล้องเหมาะสมแล้ว

กระทรวงยุติธรรมจึงขอเสนอคณะกรรมการรัฐมนตรี ดังนี้

๔.๑ เห็นชอบร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองสิทธิฯ พ.ศ. และร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ...) พ.ศ. ที่สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีการตรวจพิจารณาแล้ว และเสนอเข้าสู่การพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎรต่อไป

๔.๒ รับทราบรายงานสรุปผลการทบทวนหลักการ เหตุผล และความจำเป็นในการมีร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองสิทธิฯ พ.ศ. และร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่...) พ.ศ. รวมทั้งการรับฟังความคิดเห็นและหารือกับกลุ่มผู้มีความหลากหลายทางเพศ และกลุ่มศาสนา

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำทราบเรียนนายกรัฐมนตรีเพื่อเสนอคณะกรรมการรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายสมศักดิ์ เทพสุทิน)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ

โทร. ๐๘ ๕๕๕๗ ๕๕๗๘ (ฉัตรภรณ์ฯ)

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ chatraphon@rlpd.go.th